

تاریخ ولایت سولدوز

جلد دوم

(سولدوز و اسناد تاریخی)

اسفندیار حاجیلو

www.kerab.ir

شماره کتابت سی و پنج : ۵۲۳۸۷۸۷

قیمت سری دوجلدی: ۱۵۰۰۰۰ تومان

فهرست

مقدمه:	۱۹
پیشگفتار:	۲۱
شماره سند: ۱- اهداء مقام سرکردگي الكاي قريه پنبک به مهدي بيک بزچلو	۲۳
شماره سند: ۲- دادن مقام سالار لشکری به مهدي بيک از طرف حاکم گرجستان	۲۶
شماره سند: ۳- آمدن مهدي بيک به منطقه گرجستان و خوشحالي اراکلی خان	۲۸
شماره سند: ۴- اهداء مقام پنبک به مهدي بيک بزچلو	۳۰
شماره سند: ۵- کوچ مهدي بيک به محال پنبک و اهداء پنبک به مهدي بيک	۳۲
شماره سند: ۶- تشکر گرگی بيک به حور ایل بزچلو در مناطق پنبک	۳۴
شماره سند: ۷- اهداء قريه شللو به مهدي بيک بزچلو	۳۶
شماره سند: ۸- دادن محال لوری به مهدي بيک	۳۸
شماره سند: ۹- امر کوچاندن قراپاپاق توسط نسی خان	۴۰
شماره سند: ۱۰- بدون شماره است	۴۲
شماره سند: ۱۱- اهداء قريه شللو به نقی خان از طرف بیگلربیکی ایروان	۴۴
شماره سند: ۱۲- دعوت نقی خان برای کوشش بیشتر برای مقابل دشمن	۴۶
شماره سند: ۱۳- فداکاري نقی بيک در جنگ بين ايران و روس	۴۸
شماره سند: ۱۴- قدردانی بیگلربیگی ایروان از نقی خان	۵۰
شماره سند: ۱۵- در اختیار گزاردن دره چچک و گوگجه به نقی خان	۵۲
شماره سند: ۱۶- دعوت عباس میرزا از نقی خان جهت مراجعت به سلماس	۵۴
شماره سند: ۱۷- عباس میرزا نقی خان را جنگ علیه روس معرفی می کند	۵۷
شماره سند: ۱۸- مرحمت قريه سوره از طرف عباس میرزا به نقی خان	۵۸
شماره سند: ۱۹- گزاردن قريه سوره از دهات سلماس در اختیار نقی خان	۶۰
شماره سند: ۲۰- واگذاری ولایت سولدوز به ایل قراپاپاق	۶۲

- شماره سند: ۲۱- بخشیده شدن قریه نوچه ده به نقی خان سرتیپ قراپایاق..... ۶۳
- شماره سند: ۲۲- استقرار ایل قراپایاق در سلدوز و سرکوب میررواندوز..... ۶۵
- شماره سند: ۲۳- دستور آمادگی سوار قراپایاق از طریق مالیات سلدوز..... ۶۷
- سند شماره: ۲۴- زخمی شدن خلیفه قلیخان از سران نظامی ماکو..... ۶۹
- شماره سند: ۲۵- کشته شدن نفری از مردم عثمانی و درخواست خون بندی..... ۷۱
- شماره سند: ۲۶- عباس میرزا اسب و شمشیر خود را به نقی خان اهدا می کند..... ۷۳
- شماره سند: ۲۷- حکم ریاست ایلی مهدیخان قراپایاق..... ۷۵
- شماره سند: ۲۸- اعزام سوار قراپایاق به خدمت همایونی به تهران..... ۷۸
- شماره سند: ۲۹- تأیید مجدد سند واگذاری سولدوز به قراپایاق..... ۸۰
- شماره سند: ۳۰- تأخیر موجب شمس الدینلو..... ۸۲
- شماره سند: ۳۱- سند پرداخت موجب یک ساله سوار..... ۸۴
- شماره سند: ۳۲- فرمان نیروهای سواره و پیاده اوایل ورود قراپایاق به سولدوز..... ۸۶
- شماره سند: ۳۳- عهد ورود مسیح خان شمس الدینلو..... ۸۸
- شماره سند: ۳۴- مریمضی مهدی خان سرتیپ حاکم سولدوز..... ۹۰
- شماره سند: ۳۵- مریمضی مهدیخان سرتیپ حاکم سولدوز و نگرانیهای مرزی..... ۹۲
- شماره سند: ۳۶- مریمضی مهدیخان و حسین کاظمخان به جای وی..... ۹۴
- شماره سند: ۳۷- فوت مهدیخان و مقروضی وی به فتح طسوجی..... ۹۶
- شماره سند: ۳۸- تسلیت فوت مهدیخان به دختر و سرور نجفقلیخان از دارالسلطنه..... ۹۸
- شماره سند: ۳۹- اخذ جریمه در ولایات از رعیت و تذکرات..... ۱۰۱
- شماره سند: ۴۰- به حکومت رسیدن نجفقلی خان اول..... ۱۰۳
- شماره سند: ۴۱- اهداء خلعت ترمه به نجفقلیخان به میمنت عید سعید سلطانی..... ۱۰۵
- شماره سند: ۴۲- سفارش به نجفقلیخان در خصوص تأمین سرحدی..... ۱۰۷
- شماره سند: ۴۳- هیچ یک از مباشرین و افراد او مالیات مطالبه ننمایند..... ۱۰۹
- شماره سند: ۴۴- دزدیده شدن اموال مهدی صادق نامی..... ۱۱۱
- شماره سند: ۴۵- پاشاخان و اخذ حکم انتظامات سرحدی..... ۱۱۳
- شماره سند: ۴۶- از خانواده و تیولات سواران مأمور در خراسان مراقبت شود..... ۱۱۵
- شماره سند: ۴۷- رفتن محمدخان مکری حاکم ساوجبلاغ به تبریز..... ۱۱۷

- شماره سند: ۴۸- دریافت نشان شیر خورشید از مرتبه سرهنگی حسنخان ۱۱۹
- شماره سند: ۴۹- دریافت مقام سرتیپی اسکندر خان نایب اول آجودان‌باشی ۱۲۱
- شماره سند: ۵۰- تسلیم فوت مهدیخان به نجفقلیخان از دارالسلطنه ۱۲۳
- شماره سند: ۵۱- حکم عسگرخان سرتیپ افشار برای سرحد سلدوز ۱۲۶
- شماره سند: ۵۲- فوت مهدیخان و جانشینی فرزندش نجفقلیخان ۱۲۹
- شماره سند: ۵۳- اخذ جریمه در ولایات از رعیت و تذکر به مقامات ۱۳۱
- شماره سند: ۵۴- به حکومت رسیدن نجفقلی خان اول ۱۳۳
- شماره سند: ۵۵- دستور داده‌شده که اخذ مالیات با امضاء شاه انجام گیرد ۱۳۵
- شماره سند: ۵۶- تغییر و دست‌کاری مبلغ مالیات و اعتراض دیوان مالیات ۱۳۷
- شماره سند: ۵۷- از مقام نجفقلی خان به درجه سرتیپی ۱۳۹
- شماره سند: ۵۸- انتخاب نجفقلیخان به عنوان حاکم سلدوز ۱۴۱
- شماره سند: ۵۹- مسئله امنیت سرحدی در سمت دولت عثمانی ۱۴۳
- شماره سند: ۶۰- سفارش به نجفقلیخان در خصوص تأمین بیشتر مناطق سرحدی ۱۴۵
- شماره سند: ۶۱- تقدیر از خلیفه ارمن‌ها از سرکردگان سرحدی ۱۴۷
- شماره سند: ۶۲- امنیت سرحدی سمت آذربایق و کشته شدن یکنفر عثمانی ۱۴۹
- شماره سند: ۶۳- اظهار امتنان از حاکمیت نجفقلیخان از طرف شاه ۱۵۱
- شماره سند: ۶۴- علی‌آقا شکاک پدر اسماعیل سمیتقه ۱۵۳
- شماره سند: ۶۵- اختلاف مابین کاظمخان با برادرش حسنخان سرتیپ قراپاپاق ۱۵۶
- شماره سند: ۶۶- انتخاب بیوکخان به منصب نایب اول آجودان‌باشی ۱۵۸
- شماره سند: ۶۷- غره (اول) ذی‌قعدة ۱۲۷۹. ق ۱۲۴۲/۱/۳۰. ش ۱۶۰
- شماره سند: ۶۸- مراجعت عشیره قراپاپاق به خاک عثمانی ۱۶۳
- شماره سند: ۶۹- ارتفاع مقام نجفقلیخان به مقام سرتیپ دومی ۱۶۶
- شماره سند: ۷۰- میرزا عبدالرحیم خان شارژدافر ایران مقیم پتروزبورگ ۱۶۸
- شماره سند: ۷۱: محرم ۱۲۸۳. ق ۱۲۴۶/۲. ش ۱۶۹
- شماره سند: ۷۲- تجمع قوای ساوجبلاغ و قراپاپاق و افشار در منطقه لاهیجان ۱۷۱
- شماره سند: ۷۳- واگذاری اشنویه به سرتیپ پاشاخان قراپاپاق ۱۷۳
- شماره سند: ۷۴- شرارت حمزه‌آقا منگور و دفع شرارت او از منطقه ۱۷۵

- شماره سند: ۷۵- حقوق معوق سواران قدیم و پیگیری علت تأخیر آن ۱۷۷
- شماره سند: ۷۶- مواجب سوار جدید و قدیم ۱۷۹
- شماره سند: ۷۷- احتمال حمله حمزه منگور به پسوه و اعزام نیرو به آنجا ۱۸۱
- شماره سند: ۷۸- تذکر در خصوص حل اختلاف حسنخان و پاشاخان حاکم ۱۸۳
- شماره سند: ۷۹- حمزه آقا منگور بفکر تاراج سولدوز است ۱۸۵
- شماره سند: ۸۰- گم شدن اسب مادیان مورک و ایجاد اختلاف در منطقه ۱۸۷
- شماره سند: ۸۱- دستور به پاشاخان و احضار سوار قراپایاق به تهران ۱۹۰
- شماره سند: ۸۲- بروز شرارت در ساوجبلاغ موجب صدمات به قراپایاق گردید ۱۹۲
- شماره سند: ۸۳- اختلاف بین حسنخان سرتیب و پاشاخان حاکم ۱۹۵
- شماره سند: ۸۴- اظهار دلتنگی از غارت قراپایاق توسط حمزه منگور ۱۹۷
- شماره سند: ۸۵- حمله حمزه منگور به سولدوز و غارت منطقه ۲۰۰
- شماره سند: ۸۶- شنیدن سردشت بدست اشرار منطقه و حمزه منگور ۲۰۲
- شماره سند: ۸۷- تریب - سنخان و پاشاخان به آشتی با همدیگر ۲۰۵
- شماره سند: ۸۸- توصیه به آشتی آن که با حسنخان آشتی نماید ۲۰۷
- شماره سند: ۸۹- احوالپرسی مقام از دارالسلطنه با پاشاخان سرتیب ۲۱۰
- شماره سند: ۹۰- پرداخت مواجب سواران حین اعزام به مأموریت ۲۱۲
- شماره سند: ۹۱- حکم اعطای فرماندهی سواران ۲۱۴
- شماره سند: ۹۲- حکم سرکردگی بیوکخان از طرف صاحب‌الدین‌شاه ۲۱۶
- شماره سند: ۹۳- اخاذی افراد پاشاخان از بستگان حدادان و شکایت آنها ۲۱۸
- شماره سند: ۹۴- اعزام سوار به دارالسلطنه تبریز و هم‌چنین به تهران ۲۲۱
- شماره سند: ۹۵- وصیت‌نامه حسنخان سرتیب سرکرده سوار قراپایاق ۲۲۳
- شماره سند: ۹۶- فجایع بیار آمده توسط عبدالله خان زرزا در اشنویه ۲۲۶
- شماره سند: ۹۷- اختصاص مواجب فوت‌شدگان شاغل قراپایاق به فرزندشان ۲۲۸
- شماره سند: ۹۸- تمرکز حکومت و فرماندهی سوار به پاشاخان حاکم ۲۳۰
- شماره سند: ۹۹- درخواست زیر امر گرفتن اشنویه توسط حکومت قراپایاق ها ۲۳۳
- شماره سند: ۱۰۰- حکم انتقال قدرت حکومت و سوار به پاشاخان ۲۳۵
- شماره سند: ۱۰۱- حکم واگذاری اشنویه به حکومت قراپایاق ۲۳۷

- شماره سند: ۱۰۲- جمع آوری مقداری از مالیات اشنویه توسط شجاع الدوله..... ۲۳۹
- شماره سند: ۱۰۳- سفارش به پاشاخان جهت برخورد مناسب با رعایای اشنویه..... ۲۴۱
- شماره سند: ۱۰۴- دریافت مالیات اشنویه توسط اردشیرخان فرزند شجاع الدوله..... ۲۴۳
- شماره سند: ۱۰۵- مشکلات تهیه ارزاق برای سواره مأمور در خراسان..... ۲۴۵
- شماره سند: ۱۰۶- ثبت انتقال مالیات اشنویه از افشار به قراپایاق..... ۲۴۷
- شماره سند: ۱۰۷- دزدی سلیمان آقا مامش در اشنویه..... ۲۴۹
- شماره سند: ۱۰۸- اعزام پاشاخان نزد شجاع الدوله برای توجیه اخذ مالیات..... ۲۵۱
- شماره سند: ۱۰۹- آمدن افراد تبعه عثمانی به اطراف اشنویه جهت زراعت..... ۲۵۳
- شماره سند: ۱۱۰- تخلیه اشنویه از افشارها واگذار به زیر امر سلدوز..... ۲۵۶
- شماره سند: ۱۱۱- امار کردن پاشاخان توسط عزیزخان سردارکل با سوءظن..... ۲۵۸
- شماره سند: ۱۱۲- فرستادن طایفه حسینخان از املاک واگذاری به افشار..... ۲۶۰
- شماره سند: ۱۱۳- گزارش کار پاشاخان به تبریز در آماده سازی وضع سوار..... ۲۶۲
- شماره سند: ۱۱۴- فروش تریه گریز به دان سلدوز از طرف حسنخان سرتیپ..... ۲۶۴
- شماره سند: ۱۱۵- تأخیر در موجب حمل قاسم خان و دستور پرداخت..... ۲۶۶
- شماره سند: ۱۱۶- نامه ای از سردارکل به دلدایان و رعایای اشنویه..... ۲۶۸
- شماره سند: ۱۱۷- تأکید همکاری محال اشنویه با پاشاخان..... ۲۷۰
- شماره سند: ۱۱۸- مراجعت حسین آقا به سولدور و سفارش اجویی..... ۲۷۲
- شماره سند: ۱۱۹- اخذ مالیات اشنویه توسط شجاع الدوله..... ۲۷۴
- شماره سند: ۱۲۰- ارسال مقرری تأخیری سوار در خراسان به تبریز..... ۲۷۶
- شماره سند: ۱۲۱- سفارش به پاشاخان برای رعایت حال مردم اشنویه..... ۲۷۸
- شماره سند: ۱۲۲- پیشنهاد نحوه تأمین مصارف سوار قراپایاق از اشنویه..... ۲۸۰
- شماره سند: ۱۲۳- توضیح و درخواست استرداد مالیات پرداخت نشده..... ۲۸۲
- شماره سند: ۱۲۴- درخواست بخشش مالیات بعلت مشکلات مالی..... ۲۸۴
- شماره سند: ۱۲۵- دادن اطمینان از وضع امنیت و آسودگی اشنویه..... ۲۸۶
- شماره سند: ۱۲۶- سفارش آراستگی سوار که به تهران می رود..... ۲۸۸
- شماره سند: ۱۲۷- کاشت زمین ها ایران مرزی توسط رعایای عثمانی..... ۲۹۱
- شماره سند: ۱۲۸- استقرار سوار در اشنویه و در اختیار گرفتن اشنویه..... ۲۹۳

- شماره سند: ۱۲۹- اعزام سوار قراپاپاق در رکاب همایونی به خراسان ۲۹۵
- شماره سند: ۱۳۰- پناه گرفتن مریزان روس در سولدوز ۲۹۷
- شماره سند: ۱۳۱- بروز اختلاف بین حسنخان و پاشاخان حاکم سولدوز ۳۰۰
- شماره سند: ۱۳۲- انتقال حکم سوار از حسنخان به پاشاخان ۳۰۲
- شماره سند: ۱۳۳- حسنخان بدلیل اختلاف با پاشاخان به تهران می‌رود ۳۰۴
- شماره سند: ۱۳۴- قدردانی از پاشاخان در خصوص نظم امورات اشنویه ۳۰۶
- شماره سند: ۱۳۵- اخذ تنخواه توسط چاخرلو از قادر سیلکه ۳۰۸
- شماره سند: ۱۳۶- دلتنگی نقی‌خان لشکر نویس از اخراج شکورخان ۳۱۰
- شماره سند: ۱۳۷- کم توجهی مسئولین به حقوق قراپاپاقها و خدمات آنها ۳۱۲
- شماره سند: ۱۳۸- جواب نصرت الدوله درازاء گلایه‌مندی قراپاپاق‌ها ۳۱۴
- شماره سند: ۱۳۹- کوچانیدن قراپاپاق‌ها بعد از برداشت محصول ۳۱۷
- شماره سند: ۱۴۰- رعایت اشغال اراضی واگذاری به سوار قراپاپاق برابر کتابچه ۳۱۹
- شماره سند: ۱۴۱- ترس‌ناکی سوار برای طفره نرفتن از مأموریت ۳۲۱
- شماره سند: ۱۴۲- سفارش دولت نامل حقوق سواره و آحاد مردم قراپاپاق ۳۲۴
- شماره سند: ۱۴۳- سان سوار در حضور شاه مین حقوق چهارصد سوار ۳۲۶
- شماره سند: ۱۴۴- ولیعهد از اختلاف حسنخان و پاشاخان نگران است ۳۲۹
- شماره سند: ۱۴۵- ذکر نام پاشاخان بعنوان سرپرست سوار ۳۳۲
- شماره سند: ۱۴۶- تعهد پاشاخان از اداره حکومت و مرکز قدرت ۳۳۵
- شماره سند: ۱۴۷- آماده شدن سواره قراپاپاق برای سان و اجدان ۳۳۸
- شماره سند: ۱۴۸- حکم خلعت با نظر شجاع‌الدوله به پاشاخان داده شد ۳۴۰
- شماره سند: ۱۴۹- حمایت حاکمیت پاشاخان از طرف شجاع‌الدوله ۳۴۲
- شماره سند: ۱۵۰- احضار پاشاخان به تهران و لغو دستور ۳۴۴
- شماره سند: ۱۵۱- تأکید انتقال حکومت و سوار به پاشاخان ۳۴۶
- شماره سند: ۱۵۲- تلگراف به شجاع‌الدوله در خصوص پاشاخان ۳۴۸
- شماره سند: ۱۵۳- احضار پاشاخان به تبریز در خصوص مسائل حکومتی ۳۵۰
- شماره سند: ۱۵۴- دستور صاحب‌دیوان به شجاع‌الدوله بر تسریع امورات ۳۵۲
- شماره سند: ۱۵۵- ایجاد صلح و آشتی بین حسنخان و پاشاخان ۳۵۴

- شماره سند: ۱۵۶- احضار حاکمان ولایات به دستور ولیعهد به تبریز ۳۵۶
- شماره سند: ۱۵۷- رضایت خاطر بابا کیشی و صرف نظر از شکایت خود ۳۵۸
- شماره سند: ۱۵۸- نمکزار واگذاری سولدوز به قهرمان خان ۳۶۰
- شماره سند: ۱۵۹- اشنویه در اختیار قراپایاق گذاشته می شود ۳۶۲
- شماره سند: ۱۶۰- گلایه مندی حسنخان از مرسومات دیوانی ۳۶۴
- شماره سند: ۱۶۱- بدهکاری دو نفر قراپایاق و افشار به یکدیگر ۳۶۷
- شماره سند: ۱۶۲- تعویض مالکیت قریه های گوران آباد و یونسلو ۳۷۰
- شماره سند: ۱۶۳- تحویل غله سولدوز به دیوان اعلا به قیمت تعیین شده ۳۷۲
- شماره سند: ۱۶۴- ادعای ملکی ابراهیم آقا از املاک نجفقلیخان در چپانه ۳۷۴
- شماره سند: ۱۶۵- مأمورها برای ضربه زدن به قراپایاق لاهیجان می آیند ۳۷۶
- شماره سند: ۱۶۶- در مالیات از زمین های عبدالصمدخان سردار ۳۷۸
- شماره سند: ۱۶۷- اعزام قراپایاق با وضع آراسته به خوی ۳۸۰
- شماره سند: ۱۶۸- مشخص شدن محل سازمان سوار برای وقت احضار ۳۸۲
- شماره سند: ۱۶۹- اعزام یکصد نفر سوار به رمانا هی حسنعلیخان به تهران ۳۸۴
- شماره سند: ۱۷۰- بدهکاری پاشاخان به دیوان حکومتی و تأخیر آن ۳۸۶
- شماره سند: ۱۷۱- ارسال مالیات اشنویه به دیوان ۳۸۸
- شماره سند: ۱۷۲- بخشش تومانی چهار شاهی از مالیات ۳۹۰
- شماره سند: ۱۷۳- دریافت مالیات امسال اشنویه توسط افشار ۳۹۲
- شماره سند: ۱۷۴- شکایت پاشاخان از بی نظمی بیوک خان بدلسلط ۳۹۵
- شماره سند: ۱۷۵- هرزگی عبدالله خان در اشنویه ۳۹۸
- شماره سند: ۱۷۶- احضار سوار به تبریز و رفع شکایت عبدالله خان ۴۰۰
- شماره سند: ۱۷۷- غارت زرزاها در اشنویه توسط طایفه مامش یا (ماماش) ۴۰۲
- شماره سند: ۱۷۸- اعزام قاسم آقا نامی به مأموریت ۴۰۴
- شماره سند: ۱۷۹- مشکل در لاهیجان مرکز حکومتی آقاخان سرتیپ افشار ۴۰۶
- شماره سند: ۱۸۰- سرکوب عبدالله خان زرزا بدست آقاخان سرتیپ ۴۰۸
- شماره سند: ۱۸۱- شرارت امیرخان زرزا برادرش در اشنویه ۴۱۲
- شماره سند: ۱۸۲- دستور مرمت قلعه لاهیجان برای آقاخان سرتیپ ۴۱۶

- شماره سند: ۱۸۳- آمادگی قراپاپاق برای جلوگیری شرارت در لاهیجان..... ۴۱۸
- شماره سند: ۱۸۴- فرج اله خان برای پرداخت دویست تومان دیوانی..... ۴۲۰
- شماره سند: ۱۸۵- شرارت عبداله خان در مقام نایب الحکومه و حذف او..... ۴۲۲
- شماره سند: ۱۸۶- اعزام پانصد نفر سوار قراپاپاق به دارالخلافه تهران..... ۴۲۴
- شماره سند: ۱۸۷- تعدی محمدآقا سیلکه به قریه دورگه نظر بیک قراپاپاق..... ۴۲۷
- شماره سند: ۱۸۸- دستور اعزام هرچه سریع تر سوار به تهران با مواجب..... ۴۲۹
- شماره سند: ۱۸۹- بدهی تنخواه فراشخانه تأخیر افتاده باید ارسال شود..... ۴۳۱
- شماره سند: ۱۹۰- ورود قشون قراپاپاق به اردوی مبارکه به فرماندهی جلالخان..... ۴۳۳
- شماره سند: ۱۹۱- پانصد نفر سوار احضاری به تهران قبل از عید نوروز برسد..... ۴۳۵
- شماره سند: ۱۹۲- احضار پاشاخان به همراه وزیر نظام و اقبال الدوله به تهران..... ۴۳۷
- شماره سند: ۱۹۳- شاه قاجار پانصد سوار قراپاپاق را جهت رکاب خود خواسته..... ۴۴۰
- شماره سند: ۱۹۴- مواجب سوار قراپاپاق در مأموریت خراسان..... ۴۴۳
- شماره سند: ۱۹۵- اقبال الدوله حل اختلاف بین پاشاخان و اقوام حسنخان..... ۴۴۵
- شماره سند: ۱۹۶- شکایت رعیت قراپاپاق از اذیت آزارشان توسط پاشاخان..... ۴۴۷
- شماره سند: ۱۹۷- درخواست اقبال الدوله از پاشاخان و دیدارشان در بناب..... ۴۵۰
- شماره سند: ۱۹۸- نامه از خانم محترمه به برادرش از مسئولین حکومتی قراپاپاق..... ۴۵۲
- شماره سند: ۱۹۹- مالیات اشنویه و محل تأمین سوار قراپاپاق و سهم افشارها..... ۴۵۵
- شماره سند: ۲۰۰- بدسلوکی پاشاخان با مردم و شدت آها به تهران..... ۴۵۷
- شماره سند: ۲۰۱- پاشاخان از بابت مالیات اشنویه بدمخار..... ۴۶۰
- شماره سند: ۲۰۲- مواجب توپچی از طرف قراپاپاق داده می شد تا حسن..... ۴۶۲
- شماره سند: ۲۰۳- حکم حکومت به رفع اختلاف مردم قراپاپاق پاشاخان است..... ۴۶۴
- شماره سند: ۲۰۴- نگرانی پاشاخان از گرفته شدن اشنویه از زیر امر اوست..... ۴۶۶
- شماره سند: ۲۰۵- آمدن مسئول از اورمیه به اشنویه و احضار سوار قراپاپاق..... ۴۶۸
- شماره سند: ۲۰۶- عزیز نام کرد را کشته اند در سولدوز قاتلش را میخواهند..... ۴۷۰
- شماره سند: ۲۰۷- اقبال الدوله می گوید قاتل عزیز آقا کرد مشخص شود..... ۴۷۳
- شماره سند: ۲۰۸- دستور دریافت مالیات از ایل مامش را خواسته اند..... ۴۷۸
- شماره سند: ۲۰۹- برای رفتن اسداله میرزا به تهران و خراسان فرصت خواستند..... ۴۸۰

- شماره سند: ۲۱۰- احضار سیصد و پنجاه نفر سوار در رکاب سپهسالار به تهران..... ۴۸۳
- شماره سند: ۲۱۱- پاشاخان قاسم آقا داماد حسنخان را از آبادی بیرون می کند..... ۴۸۶
- شماره سند: ۲۱۲- برای رفتن سوار به تهران بعلت ماه رمضان فرصت دهند..... ۴۸۸
- شماره سند: ۲۱۳- پیوستن بیوکخان و جلالخان به موکب منصور در میاندوآب..... ۴۹۰
- شماره سند: ۲۱۴- ناصرالدین شاه به اروپا می رود سوار قراپایاق به بدرقه رود..... ۴۹۲
- شماره سند: ۲۱۵- از مسئولین امر است که انجام بموقع کارها را سفارش می کند..... ۴۹۴
- شماره سند: ۲۱۶- اختلاف بین مردم و رشیدالسلطنه..... ۴۹۶
- شماره سند: ۲۱۷- تعدی تیمور پاشاخان به مردم آواجیق در گرفتن مالیات..... ۴۹۷
- شماره سند: ۲۱۸- انتخاب بیوکخان بجای پدرش در منصب نایب آجودانباشی..... ۴۹۹
- شماره سند: ۲۱۹- مقام نجفقلیخان (اسداله خان) به سرتیپ دومی..... ۵۰۱
- شماره سند: ۲۲۰- ارتعاع مواهب نجفقلیخان از طریق دریافت مالیات زرزا..... ۵۰۳
- شماره سند: ۲۲۱- حمد شیخ ناصر به مرحمت آباد، بناب و قتل و غارت..... ۵۰۵
- شماره سند: ۲۲۲- حمله شیخ ناصر به سمت سولدوز و ساوجبلاغ..... ۵۰۷
- شماره سند: ۲۲۳- تبعید شیخ عبیدالله بعد از آمدن مردم غرب آذربایجان به مدینه..... ۵۳۰
- شماره سند: ۲۲۴- فرمان اختصاص حقوق شرفایان به بازماندگان آنها..... ۵۳۲
- شماره سند: ۲۲۵- اهداء ترفیع به نجفقلیخان جهت اداء بملایفه منگور..... ۵۳۴
- شماره سند: ۲۲۶- واگذاری قریه گلوان و بالقچی به راجا علیخان..... ۵۳۶
- شماره سند: ۲۲۷- اهداء قریه های بالقچی و گلوان به علیقلی خان پسر اسکندر خان..... ۵۳۸
- شماره سند: ۲۲۸- اهداء نشان سرتیپی به نجفقلیخان از طرف ناصرالدین شاه..... ۵۴۰
- شماره سند: ۲۲۹- (۱-۲-۳-۴) صفحه ۱- لیست صاحبمنصبان سوار قراپایاق..... ۵۴۲
- شماره سند: ۲۳۰- اعطای درجه سرهنگی به خسروخان قراپایاق..... ۵۴۹
- شماره سند: ۲۳۱- اعطای مستشاری سفارت اسلامبول و قونسولگری بغداد..... ۵۵۱
- شماره سند: ۲۳۲- مرحمت قریه بالقچی و گلوان به رضاقلیخان از خالصجات..... ۵۵۴
- شماره سند: ۲۳۳- تعیین نفر برای سفارت خارجه احتمالاً آمریکا..... ۵۵۶
- شماره سند: ۲۳۴- بعد از فوت مرحوم پاشاخان در برگشت از سفر خراسان..... ۵۵۸
- شماره سند: ۲۳۵- رفتن نجفقلیخان با سوار به مأموریت و تجهیز سوار..... ۵۶۰
- شماره سند: ۲۳۶- تقدیر از عملکرد نجفقلیخان در ساوجبلاغ..... ۵۶۲

- شماره سند: ۲۳۷- استقلال کار افخم الممالک بعلت کاردانی در کارگذاری ۵۶۴
- شماره سند: ۲۳۸- جانشینی علیخان سرهنگ بجای پدرش خان کیشی خان ۵۶۶
- شماره سند: ۲۳۹- حکم انتخاب علیخان سرهنگ به ریاست سوار شمس الدینلو ۵۶۸
- شماره سند: ۲۴۰- ارتقا ترفیع علیقلیخان و رضاقلیخان به درجه سرتیپ سومی ۵۷۰
- شماره سند: ۲۴۱- پرداخت مقرری والده رضاقلیخان به علیقلیخان برادرش ۵۷۲
- شماره سند: ۲۴۲- اعطای لقب رشیدالسلطنه به رضاقلیخان ۵۷۴
- شماره سند: ۲۴۳- مهاجرت قبایل پیران به خاک ایران ۵۷۶
- شماره سند: ۲۴۴- نامه مظفرالدین میرزا بر مهاجرت طایفه پیران به خاک ایران ۵۷۷
- شماره سند: ۲۴۵- اشغال قریه کهریزه توسط رضاقلی عودت به حسنعلیخان ۵۷۹
- شماره سند: ۲۴۶- بزرگ مقام سرتیپ اولی نجفقلیخان از طرف مظفرالدین میرزا ۵۸۱
- شماره سند: ۱۰۷- حمدآقای مامش ۵۸۳
- شماره سند: ۲۴۸- نفع آرامنه رومیه و سلماس به خاک عثمانی ۵۸۴
- شماره سند: ۲۴۹- اختصاص میرزا چراغعلیخان به اسکندرخان ۵۸۶
- شماره سند: ۲۵۰- سفارش مظفرالدین شاه برای رعایت سوار قراپاپاق ۵۸۸
- شماره سند: ۲۵۱- اختصاص مواجب دولت بدشتگان قراپاپاق به بستگانشان ۵۹۰
- شماره سند: ۲۵۲- قریه جعفرآباد و حیدرآباد مرحت به حیدرخان ۵۹۲
- شماره سند: ۲۵۳- فرمان میرپنجی رضاقلیخان رشیدالدین شاه از مظفرالدین شاه ۵۹۴
- شماره سند: ۲۵۴- اعطای لقب افخم الممالک به علیقلیخان ۵۹۶
- شماره سند: ۲۵۵- عمله برای لایروبی نهر آب دیلنچی آرخی ۵۹۸
- شماره سند: ۲۵۶- فوت ابراهیم آقا سوار شمس الدینلو جانشین ۶۰۰
- شماره سند: ۲۵۷- سرهنگ علیخان به کفایت شهاب لشکر لقب می یابد ۶۰۲
- شماره سند: ۲۵۸- تقویت ارکان حکومتی قراپاپاق و سواران قراپاپاق ۶۰۴
- شماره سند: ۲۵۹- خسروخان به درجه سرتیپی نائل می گردد ۶۰۶
- شماره سند: ۲۶۰- پاداش به خسروخان امیرتومان از صندوقخانه مبارکه ۶۰۸
- شماره سند: ۲۶۱- بخشش خلعت به افخم الممالک کارگزار ۶۱۰
- شماره سند: ۲۶۲- تجاوز سربازان عثمانی به خاک خانا (پیرانشهر امروزی) ۶۱۲
- شماره سند: ۲۶۳- نامه به وزارت خارجه ایران در اسلامبول ۶۱۴

- شماره سند: ۲۶۴- تجاوز عثمانی به خاک لاهیجان جلب حمایت انگلیس ۶۱۵
- شماره سند: ۲۶۵- تجاوز عثمانی به لاهیجان جلب حمایت انگلیس ۶۱۶
- شماره سند: ۲۶۶- نهی تجاوز عثمانی به خاک لاهیجان از طرف روسیه ۶۱۸
- شماره سند: ۲۶۷- ولیعهد به نجفقلیخان ابلاغ با امیرالعشایر میانج باشند ۶۲۰
- شماره سند: ۲۶۸- تجاوز عشایر و عساکر عثمانی به قازلی گل ۶۲۲
- شماره سند: ۲۶۹- تجاوزات قوای عثمانی به حدود پسوه ۶۲۳
- شماره سند: ۲۷۰- نگرانی محمدعلی میرزا از جنبش مشروطه است ۶۲۵
- شماره سند: ۲۷۱- اجازه دادن محصول روستای دلمه توسط احمدخان ۶۲۷
- شماره سند: ۲۷۲- اشغال لاهیجان توسط عثمانی سفارت ایران در لاهه ۶۲۹
- شماره سند: ۲۷۳- شرکت بایزید و محمد بایرآقا در ساوجبلاغ ۶۳۱
- شماره سند: ۲۷۴- تردد اشرافیه توسط قوای عثمانی و اشغال گمرک ۶۳۳
- شماره سند: ۲۷۵- تجاوز نیروهای عثمانی در ساوجبلاغ به گمرکات ۶۳۵
- شماره سند: ۲۷۶- درخواست اجابت حاکم قراپایاق از ساوجبلاغ ۶۳۶
- شماره سند: ۲۷۷- تقسیم ورثه یکی از خوانین ۶۳۷
- شماره سند: ۲۷۸- اشغال منطقه پسوه توسط قوای عثمانی شورش اشرار ۶۴۱
- شماره سند: ۲۷۹- در خصوص آزادی بایرآقا سرتیپ ۶۴۳
- شماره سند: ۲۸۰- آزادی بایرآقا میربنج حسنلو ۶۴۴
- شماره سند: ۲۸۲- درد و دل دو تن از سران قراپایاق و نگرانی از سران ۶۴۵
- شماره سند: ۲۸۳- ازدیاد نیروی عثمانی در سلدوز ۶۴۷
- شماره سند: ۲۸۴- تخلیه مناطق اشغالی غرب آذربایجان از قوای عثمانی ۶۴۹
- شماره سند: ۲۸۵- کمسیون سرحدی و تقسیم سولدوز به دو بخش ۶۵۱
- شماره سند: ۲۸۶- فرار شیخ بارزان به ایران ۶۵۵
- شماره سند: ۲۸۷- تبعید شیخ بارزان در ایران ۶۵۷
- شماره سند: ۲۸۸- رفتن نفراتی از خلیقان و بالقجی به گردنه شیخ ۶۵۸
- شماره سند: ۲۸۹- مراسلاتی به کارگزاری آذربایجان اعلان جواب ۶۶۰
- شماره سند: ۲۹۰- ارسال اوراق سفید از مهمان خارجه برای مالیات ۶۶۱
- شماره سند: ۲۹۱- موضوع تغییر نمره مراسلات در سال جدید ۶۶۲

- شماره سند: ۲۹۲- جواب مراسلات ۶۶۳
- شماره سند: ۲۹۳- اسناد ارسال شده سلدوز به وزارت امور خارجه ۶۶۴
- شماره سند: ۲۹۴- اشغال سولدوز ساوجبلاغ و میاندوآب با قوای عثمانی ۶۶۵
- شماره سند: ۲۹۵- درخواست خروج سلدوز از زیر امر ساوجبلاغ ۶۶۷
- شماره سند: ۲۹۶- آغاز شرارت ارامنه (جیلوها) در منطقه غرب آذربایجان سولدوز ۶۷۰
- شماره سند: ۲۹۷- اشغال سولدوز توسط قوای عثمانی و تعدی به مردم ۶۷۲
- شماره سند: ۲۹۸- حرکت قشون عثمانی از سلدوز و اقامت در ساوجبلاغ ۶۷۴
- شماره سند: ۲۹۹- انتخاب خسروخان امیرتومان به حکومت سولدوز ۶۷۵
- شماره سند: ۳۰۰- حکم انتصاب خسروخان توسط مجدالسلطنه ۶۷۷
- شماره سند: ۳۰۱- انتخاب خسروخان بعنوان حاکم سولدوز ۶۷۹
- شماره سند: ۳۰۲- بکیر کمسیون اعانه بعد از قتل عام جیلوها اورمیه ۶۸۱
- شماره سند: ۳۰۳- حسن آزادیخواهی مردم سولدوز ۶۸۳
- شماره سند: ۳۰۴- مداحنه ملیر: عثمانی در سلاح ندادن به سمیتقو ۶۸۶
- شماره سند: ۳۰۵- استانداری میرزا و زمامت تبر سلطنت قاجار به پهلوی ۶۸۸
- شماره سند: ۳۰۶- اسماعیل سمیتقو و فوت از طوایف برای شرارت ۶۹۰
- شماره سند: ۳۰۷- مکاتبه بین دو تن از سران قراپاق و حث گرفتاریها ۶۹۲
- تاریخ سند: ۳۰۸- تاریخ ندارد تقریبی ۱۳۳۹ ق ۱۲ ۶۹۵
- شماره سند: ۳۰۹- ارسال توپ و میترالیوز از طرف عثمانی به سمیتقو ۶۹۶
- شماره سند: ۳۱۰- کمک سلاح مهمات عثمانی به اسماعیل سمیتقو ۶۹۸
- شماره سند: ۳۱۱- نگرانی مسئولین حکومتی از وضع مردم سولدوز ۶۹۹
- شماره سند: ۳۱۲- تلاش حسنعلیخان سرتیپ برای نجات مردم آواره ۷۰۱
- شماره سند: ۳۱۳- تعیین مجدد خسروخان به مقام حکومت سولدوز ۷۰۳
- شماره سند: ۳۱۴- مهاجرت یک عده از سمت میاندوآب به سمت ارومیه ۷۰۵
- شماره سند: ۳۱۵- جلای وطن شدن قراپاقی بعلت غارت سمیتقو ۷۰۶
- شماره سند: ۳۱۶- گزارشات حسنعلیخان به حکومت تبریز از وضع مردم ۷۰۸
- شماره سند: ۳۱۷- گزارشات حسنعلیخان به تهران ۷۱۰
- شماره سند: ۳۱۸- تحصیل علم یکی از فرزندان رجال در نزد معلمین ۷۱۲

- شماره سند: ۳۱۹- آوارگی مردم در اقصی نقاط آذربایجان ۷۱۴
- شماره سند: ۳۲۰- استغفای انتصارسلطان از ارتش به دلیل آوارگی ایل ۷۱۶
- شماره سند: ۳۲۱- وضع نابسامان مردم آواره سولدوز در مناطق مراغه ۷۱۸
- شماره سند: ۳۲۲- تعدیات سمیتقو به مردم سولدوز در محافل عراق ۷۱۹
- شماره سند: ۳۲۳- فتح قلعه چهریق مرکز شرارت اسماعیل آقا ۷۲۲
- شماره سند: ۳۲۴- آزادسازی شهر اورمیه بدست قوای دولتی ۷۲۳
- شماره سند: ۳۲۵- دستور گرفته شدن اموال غارتی قراپایاق ها از زرزا ها ۷۲۴
- شماره سند: ۳۲۶- غارت اموال قراپایاق ها توسط مامش ها و دهبرکها ۷۲۵
- شماره سند: ۳۲۷- مامش دو عشر از قراپایاق مالیات گرفت و غارت کرد ۷۲۶
- شماره سند: ۳۲۸- شناسایی فردی مظنون به دستور قوای آذربایجان ۷۲۸
- شماره سند: ۳۲۹- اعلام مندی سرهنگ کلبعلیخان از رشادت انتصارالسلطان ۷۳۰
- شماره سند: ۳۳۰- دو عمارت مالهانه ۷۳۱
- شماره سند: ۳۳۱- اداره مالیات غیر متقیب ۷۳۳
- شماره سند: ۳۳۲- دریافت مالیات از مهاجران مسیحی وارده به ارومیه ۷۳۴
- شماره سند: ۳۳۳- تکمیل وضعیت سوار قراپایاق جهت مأموریت ۷۳۶
- شماره سند: ۳۳۴- مراجعت قراپایاق بعد از سه سال زارگی به سولدوز ۷۳۸
- شماره سند: ۳۳۵- تهیه وسایل رفاهی به آوارگان سولدوز در اقصی نقاط ۷۴۰
- شماره سند: ۳۳۶- انتخاب خسروخان امیرتومان به حکومت سولدوز ۷۴۱
- شماره سند: ۳۳۷- ابلاغ حکومت سولدوز به خسروخان از طرف حاکم ارمنی ۷۴۳
- شماره سند: ۳۳۸- مأموریت سوار قراپایاق در سرحد بین نقده جلدیان ۷۴۵
- شماره سند: ۳۳۹- اعزام سوار قراپایاق توسط انتصارالسلطان به بوکان ۷۴۷
- شماره سند: ۳۴۰- موکول شدن کمک به مردم سولدوز به لشکر شمالغرب ۷۴۸
- شماره سند: ۳۴۱- خسارات وارده اکراد به سولدوز ۷۴۹
- شماره سند: ۳۴۲- حضور عدل الدوله در سولدوز و نتیجه مقاومت مردم ۷۵۰
- شماره سند: ۳۴۳- غارت سوم با دریافت چهار عشر از جمع محصولات سولدوز ۷۵۱
- شماره سند: ۳۴۴- شناسایی فردی مظنون به دستور قوای آذربایجان ۷۵۳
- شماره سند: ۳۴۵- خریداری مادیان از پول اعانه ماکو ۷۵۴

- شماره سند: ۳۴۶ - درخواست کمک به مردم غارت شده قراپاپاق ۷۵۶
- شماره سند: ۳۴۷ - صدور دستور حمایت مجلس از ایل قراپاپاق ۷۵۷
- شماره سند: ۳۴۸ - اعلام مضيقه‌های مالی به وزارت جنگ و جواب وزارتخانه ۷۵۸
- شماره سند: ۳۴۹ - اعلان مساعدت لشکر شمال غرب به مردم قراپاپاق ۷۵۹
- شماره سند: ۳۵۰ - شکایات مردم سولدوز از صدمات جیلوها و اکراد ۷۶۰
- شماره سند: ۳۵۱ - استرداد اموال غارت شده سولدوز ۷۶۱
- شماره سند: ۳۵۲ - شکایت خسروخان امیرتومان به فرماندهی کل عشایر ۷۶۳
- شماره سند: ۳۵۳ - بخشش مالیات سه ساله (مدت آوارگی) مردم سولدوز ۷۶۴
- شماره سند: ۳۵۴ - خراب کردن گندم حاجی با پیر توسط کلانتر زاده ارومی ۷۶۶
- شماره سند: ۳۵۵ - شکایت رعایای حسنلو، آغطولا و شیطان آباد ۷۶۸
- شماره سند: ۳۵۶ - شکایات رعایای حسنلو، آغطولا و شیطان آباد ۷۶۹
- شماره سند: ۳۵۷ - اخلال پاشاخان مالک قریه حسنلو با رعایا ۷۷۱
- شماره سند: ۳۵۸ - بیعتی و پاشاخان برای تعیین تکلیف حق مالکانه ۷۷۲
- شماره سند: ۳۵۹ - ایلالت پاشاخان مالکان سلدوز را خواسته است ۷۷۳
- شماره سند: ۳۶۰ - انتخاب خسروخان پیر پنج به حکومت مجدد سولدوز ۷۷۴
- شماره سند: ۳۶۱ - اعزام سوار قراپاپاق به کمین شبانه به فرماندهی انتصارالسلطان ۷۷۶
- شماره سند: ۳۶۲ - دستور یاور ایزدپناه به سرزمره پاق اعزام به قریه سیدآباد ۷۷۷
- شماره سند: ۳۶۳ - اعزام سوار و پیاده قراپاپاق به جمع‌آوری اوندپور ۷۷۹
- شماره سند: ۳۶۴ - ارسال صورت اسامی سوار قراپاپاق ۷۸۰
- شماره سند: ۳۶۵ - فعالیت نیروهای اکراد در مناطق لاجین و دیشان جید ۷۸۱
- شماره سند: ۳۶۶ - تحویل پست قاضی آباد از زرزاها توسط قراپاپاق ۷۸۳
- شماره سند: ۳۶۷ - خسروخان امیرتومان از حکومت استعفا می‌دهد ۷۸۴
- شماره سند: ۳۶۸ - خسروخان باید علت استعفا خود را اعلام نماید ۷۸۵
- شماره سند: ۳۶۹ - خسروخان در منصب خود باید بماند ۷۸۶
- شماره سند: ۳۷۰ - قبول نشدن استعفا خسروخان از طرف امیر لشکر ۷۸۷
- شماره سند: ۳۷۱ - عدم پرداخت حقوق مالکانه در قریه‌های فرخ‌زاد و شیطان آباد ۷۸۸
- شماره سند: ۳۷۱ - تشویق اسکندر خان انتصاری از طرف وزارت جنگ ۷۹۰

- شماره سند: ۳۷۲- تشویق ایلخانی خان از طرف امیر لشکر شمال غرب ۷۹۱
- شماره سند: ۳۷۳- اهداء مدال طلا به انتصار السلطان ۷۹۳
- شماره سند: ۳۷۴- دعاوی حقوقی مالکان و رعایای سلدوز ۷۹۵
- شماره سند: ۳۷۵- نامه خصوصی تذکر برای حل اختلاف حقوق مالکان و رعایا ۷۹۶
- شماره سند: ۳۷۶- الغای تیولات و منع دریافت هرگونه مالیات توسط اشخاص ۷۹۸
- شماره سند: ۳۷۷- تصمیمی در مورد استعفای خسروخان گرفته نشده ۸۰۰
- شماره سند: ۳۷۸- اهداء پالتو تن پوش به خسروخان امیر تومان ۸۰۱
- شماره سند: ۳۷۹- پایان حاکمیت های ایلی و انتخاب کدخدایان محلی ۸۰۳

مقدمه:

گذشت زمان رچه بیشتر می شود دقت در تاریخ و تاریخ نگاری نیز کمتر و کمتر می شود و هر آنچه در نزدیک ترین زمان و با استفاده از اسناد موجود وقایع و اتفاقات گردآوری می گردد به همان اندازه به واقعی بودن تاریخ بیشتر کمک می کند. اسنادی که در این مجموعه از آنها استفاده شد است اسنادی است که بیشتر بدون نقل و قول تاریخ سولدوز و ایل قراپایاق را بطور شفاف برای ما بیان می کند. تهیه این مجموعه نفیس از اسناد که ماه اصل تقریباً ۵۰۰ سال از شرح وقایع زندگی مردم ساکن در سولدوز است با کمک چندین نفر از عزیزان و سروران گرامی انجام شده است که در جای خود از هر تک تک آنان تشکر سپاسگزاری می شود و مطالب را به تر کویم در اختیار قرار گرفتن این اسناد تاریخی سیری بس طولانی داشته است باید بگویم در یک دیدار دوستانه قسمت عمده این اسناد از طرف جناب آقای علی خلخالی یکی از شخصیت های برجسته ولایت سولدوز و سپس دوستانی چون عیسی یگانه ، کیومرث انتصاری به ما ارائه شده اند. این اسندهایی از ایل قراپایاق در اختیار مؤلف گذارده شد بعد از بررسی چندین مرحله و گذشت چند مدتی تصمیم به بازخوانی و بازنویسی آن نمودم. با این اندیشه که آنها را در یک مجموعه آماده چاپ نمایم؛ اما اقدام به اینکار به تنهایی کاری سنگین و دشواری بود در وهله اول چون مدارک فقط به صورت اسکن شده بود لذا لازم می نمود اول جداسازی شود برای همین منظور همه اسناد را بر مبنای تاریخ ردیف بندی کرده و بازخوانی و بازنویسی را شروع و مجموعه ای را به صورت یک کتاب آماده نمودیم به این امید اگر که توفیقی شد آنرا به چاپ رسانده در اختیار مردم شریف و آگاه و غیور سولدوز مخصوصاً ایل قراپایاق و دیگر

هموطنان و خوانندگان و پژوهشگران این دیار قهرمان پرور گذارده و با این کار ارادت قلبی و عشق و علاقه خود را به تاریخ پرافتخار این ملت نشان داده و علاقه خود را در خصوص شناساندن سیرت‌های نیک گذشتگان به علاقه‌مندان آن در حال و آینده، به افتخار، ادای تکلیف کرده باشیم. هرچند آن چیزی که در اختیار ما هست جزعی از اسناد دیوانی و یا ملی و ملکی این دوره از تاریخ است و به علت ناقص بودن مقدار کثیری از آن، شاید نتوان به آن صورت شایسته و بایسته اوضاع و احوال گذشته آن دوره‌ها را به‌طور کامل بررسی کرده و یا تجزیه و تحلیل نمود ولی با توجه به همین مقال می‌توان گوشه‌هایی از تاریخ پرافتخار ساکنان دشت سولدوز و ایل قراپاق را بر همگان شناساند.

اسناد مرجع در این مجموعه مبین ۵۰۰ سال از سرگذشت مستند تاریخ ایل قراپاق یعنی حرکت ایل از مناطق همدان، اراک (کمijan - بزچلو) به مناطق گرجستان و استقرار در محلات پنبک و سرکن و سیر وقایع و مسیر حرکت در مناطق گرجستان، ایروان، عثمانی تا مراجعت به ایران و اسکان در ولایت سولدوز و ادامه استقرار تا اواسط دوره حکومت پهلوی اول (اول سال ۱۳۱۴ ه.س) را بیان می‌دارد حتماً کسورات و نقایصی نیز از لحاظ اسناد داشته و دارد ولی آنچه بر ما دستور بود در یک تحقیق میدانی نهایت تلاش خود را در جهت تکمیل آن از تک‌تک افرادی که اسنادی در اختیار داشتند و همچنین خانواده‌هایی از ایلات هشتگانه گرفته تا کتابخانه ملی و کتابخانه مجلس شورای اسلامی و به هرجایی که گمان وجود اسناد بود تلاش خود را به کار گرفته و مراعاته نمودیم بیش از این توفیق نبود و امید است اگر باز نقصانی داشت، آنرا اغماض و بر ما بخشید.

اسفندیار حاجیلو